

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

SU LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXIX

Price 25c

Seštadienis-antradienis — Saturday-Tuesday, May 29-June 1, 1982

Nr. 103

BRITAI APSUPO FALKLANDO AERODROMA

RAŠTAS IS BALTUJU RUMU

Prezidento Reagan patarėjas Edwin Meese III iš Baltųjų Rūmų atsiuntė raštą Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui dr. K. Šdlauskui, atsiliepdamas į ALTO pasiūstą nusiskundimą, kad Specialių tyrimų komisija įstaiga peržengia teisėgumo ribas, nepagrįstai terorizuodama lietuvius dėl tariamo karo kūrinių tyrimų kooperavimo su naciais.

E. Meese III aiškina, kad visos tyrimų komisijos esančios vykdomos laikantis JAV įstatymų ir gautamos informacijos iš už geležinės uždangos eina per Valstybės departamentą.

Atsakymas nėra įtikinantis ir gerai, kad tuo reikalu buvo ALTO pareikštas nepasitenkinimas.

SUSIDOMĖJIMAS SIBIRO TREMTINIŲ SKAIDREMIŠ

Amerikos Lietuvių Tarybai parūpinus ištremtųjų į Sibiro lietuvių skaidrės, jau jas užsisakė birželio treminių minėjimams Miami, Detroito, Cicero lietuvių.

Serijoje yra 37 skaidrės. Joms įvada ir kiekvienos skaidrės paaiškinimą yra paruošęs kun. J. Prunskis.

PER AMERIKIEČIŲ RADIJĄ APIE LIETUVĄ

Antanas Dundzila praėjusių metų pabaigoje trejetą mėnesių kaip Fulbright' paskaitininkas buvęs Lietuvoje ir ten turėjęs progos siebėti daugelį okupanto daromų skriaudų lietuvių tautai, Amerikos Lietuvių Tarybos informacijai tarpininkaujant, buvo pakviestas birželio 4 dieną 5 val. 15 min. popiet pasisakyti apie Lietuvą amerikiečių programoje WTAQ radijo stotyje, velkiančioje bangą 1300 AM.

LIETUVIS ARKIVYSKUPIŲ SENATE

Į Čikagos arkivyskupijos kunigų senatą, atstovauti lietuviams kunigams, išrinktas kun. J. Prunskis, ALTO informacijų direktorius, ir dabar turės progą pagal reikalą senato posėdyje ir susitikimuose su kitais senatoriais iškelti Lietuvą liečiančius klausimus.

KALENDORĖLIS

Gegužės 29: Jėnė, Algedas, Gelionis, Melsvė, Jagėla, Epusė.

Gegužės 30: Feliksas, Joana Ark., Mylinė, Gelvainis, Imanė, Žalis.

Gegužės 31: Petronėlė, Anelė, Gintautas, Brezlė, Milvydas, Kūpolė.

Birželio 1: Justinas, Galmantė, Anis, Skaistojė, Daugotas, Galinda, Žiedėnė.

Saulė teka 5:20, leidžiasi 8:16. Oras saulėtas, šiltesnis.

INFORMACIJOS APIE LIETUVĄ

Amerikos Lietuvių Tarybos centro įstaiga dažnai telefonais, raštu, siunčiamais spausdiniais teikia informacijas apie Lietuvą. Neseniai platesnė informacija buvo parūpinta studijai, kurią rašo G. A. Bartuševičius. (ALTO Informacija)

AMERIKIEČIAI NAUDOS MAROKO BAZES

WASHINGTON, D.C. — Maroko karalius, praleidęs kelias dienas Washingtone, padarė kelias sutartis, liečiančias Maroko gynybos reikalus.

Sekr. Haig ir Maroko užsienio reikalų ministeris Mohammed Boaceta pasirašė dokumentą, kuris leis Amerikos karo lėktuvams karot metu naudotis Maroko aerodromais.

Amerikai šis klausimas yra labai svarbus, nes jis palengvins karo lėktuvų, karių ir karo medžiagos pasiuntimą iš Amerikos į Pietų Rytų Afriką arba net į Persijos įlankos valstybes. Dabartinis metu nėra nė vieno Amerikos lėktuvo Maroko teritorijoje, bet jeigu būtų reikalo, tai Amerika dabar gali laisvai juos naudoti.

Šitas klausimas labai svarbus. JAV gali perimti į Egiptą visą batallioną su reikalingais ginklais, maistu, šaudmenimis. Bet ne visuomet visi lėktuvai gali pasiekti Rytų Egiptą. Tada Maroko aerodromai bus labai naudingi. Be to, Maroko karalius užsakė naujus lėktuvus Amerikoje.

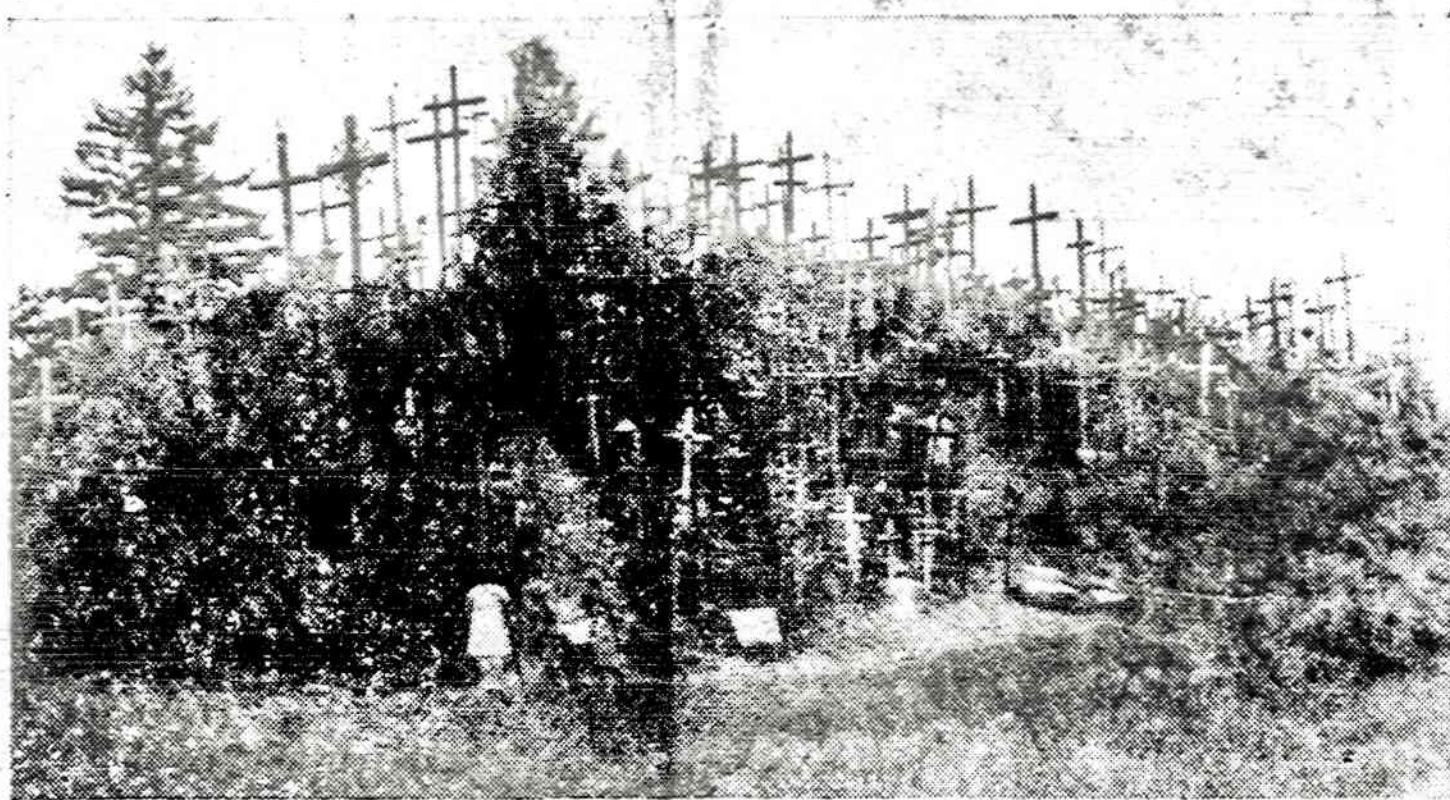
— Salvadora prezidentas A. Magaña pareiškė, kad jis neuždės veto įstatymui, kuris leidžia ūkininkui pirkti tą žemės sklypą, kuriame stovi jo namai ir sodyba.

— Atėnuose du ginkluoti vyrai įlipo į lėktuvą, skridusį į Maroką, įsakė lakūnams pasukti į Libiją.

— Daugelis evangelistų protestavo prieš B. Graham kalbas Rusijos tikintiesiems.

Prez. Reagano pasiūlymas sumažinti Varšuvos pakto ir visos Vak. Europos (įskaitant ir Amerikos) karo jėgas sukėlė didelį politinių susirūpinimą Europoje.

Kryžių kalnas Meškuičiuose

REAGANAS SIŪLYS SUMAŽINTI EUROPOS KARINES JĖGAS

SUMAŽINĖS ATOMINIŲ BOMBŲ SKAIČIŲ, RENGIA SIŪLYTI SUMAŽINTI EUROPOJ LAIKOMUS KARIUS

WASHINGTON, D.C. — Ateinančių mėnesių prez. Reaganas ketina vykdyti Vokietijoje ir pasakyti vokiečiams svarbia, saugumą keičiančią kalbą.

Prezidentas yra įsitikinęs, kad Sovietų valdžia, leidusi Brežnevui pasirašyti tokį lašą, sutik mažinti atominių raketų skaičių. Prezidentas, kaip žinoma, pasiūly sumažinti raketų skaičių visu trečdaliu. Brežnevas sutiko padėti pasitarimų pagrindą Reagano pasiūlymą.

Prezidentas taip pat žino, kad rusai išleido dideles sumas pinigų taikos propagandai. Jiems pavyko įtikinti dalį vokiečių, kad reikia atsukti amerikiečius iš Europos. Prezidentas pats pasiūly vokiečiams sumažinti Vakarų Europos ir Sovietų Sąjungos karo jėgų skaičių. Vokiečiai mano, kad JAV nori laikyti savo jėgas Vokietijoje. Prez. Reaganas, žinodamas, kad karių laikymas Vokietijoje brangiai kainuoja, pasiūly rusams ir europiečiams sumažinti karių skaičių.

Drąsus prezidentas siūlo naujus planus

Prez. Reaganas dar nevažiavo į Boną ir neturi paruošęs tikslų planų, bet žurnalistas Leslie H. Gelde paskelbtas prezidento pasiūlymo projektas jau sukėlė įvairių kalbų. Kai jis pasiūly trečdaliu sumažinti atominių raketų skaičių, tai daugelis protestavo. Maršalas Ustinov Pravdoje pasisakė prieš prezidento Reagano pasiūlymą, bet Brežnevas, reikalą su specialistais aptaręs, sutiko padėti pasitarimų pagrindą. Taip gali būti ir su prez. Reagano pasiūlymu sumažinti visas karo jėgas Europoje.

Daugelis spėlioja, kad prezidentas, norėdamas sumažinti biudžetą, rengiasi pasiūlyti sumažinti karo išlaidas. Iš praktikos jis žino, kad karių reikia maitinti, apsaugoti ir mokyti, tuo tarpu tas pats vyres, dirbdamas ūkio darbus, tampa naudingas visam kraštui.

Kanceleris H. Schmidt priešingai JAV planui

TRANSPORTO LAIVAI PADEDA BRITAMS

LONDONAS, Anglija. — Tai, kas metu britų transporto laivai dabar labai daug padeda britams Falkland salose. Didieji britų transporto laivai, ant greituojų pritaikyti karo medžiagai ir kariams nuvežti, žymiai padidino britų pajėgumą Falkland salų vandenyse.

Dabar nustatyta, kad britų transporto laivai padėjo nuvežti į Falkland salų vandenį žymiai daugiau karių, negu britai be jų būtų galėję pasiųsti. 47 transporto laivai permetė pakankamai karių, šaudmenų, tankų, artilerijos ir lėktuvų.

Liuksembinis britų keleivinis transporto laivas "Queen Elizabeth", turintis 67,000 tonų įtalpos, gali perimti per vandenį visą pulką karių, maisto, karo medžiagos ir reikalingų atsargų. Be to, šiame laive plaukiančių karių bangos veik nesuspa. "Atlantic Conveyor" pervežė 200 modernių lėktuvų, malūnų, sparnių ir karių. Jis buvo sužalotas, bet visi lėktuvai išgelbėti. 21 tanklaivis neša degalus ir karo medžiagą. Britai įsistiprino San Carlos srityje.

RUSIJA SUSIDOMĖJUSI VITALIU FEDORČIUKU

MASKVA, Rusija. — Visa Sovietų Sąjunga labai susidomėjusi 62 metų amžiaus ukrainiečiu Vitaliu, Vasiljevo sūnum, Fedorčiku. Iki šio momento jį pažino tik ukrainiečiai, nes jis savo kontroleje paskutiniu dešimtmėčiu lardė visus įtakingesnius ukrainiečius. Jis dirbo KGB įstai goje virš 40 metų, žino, kas darėsi Ukrainoje, kai buvo įvedami kolchozai ir areštuojami visi aukštieji Ukrainos komunistų partijos ir valdžios pareigūnai. Tada jaunas Fedorčukas ėjo su maskviniais, o ne su Ukrainos komunistais.

Dabar Fedorčukas užėmė J. Andropovo vietą Valstybinio saugumo komitete. Jį parinko ne Brežnevas, bet pats Andropovas, kuris Fedorčuką gerai pažįsta, juo pasitiki ir leido jam valdyti pačią galingiausią policijos ir mirties įstaigą visame pasaulyje. Jis valdys ir užsienyje dirbančius Sovietų šnipus.

— Penktadienį aukso uncija kainavo \$325.

2,000 SAUGO SAN CARLOS, 3,000 ŽYGIUOJA Į STANLEY

BRITAI PRANESA, KAD PIRMĄ KARTĄ JIE SUTIKO ARGENTINIEČIŲ PASIPRIEŠINIMĄ

LONDONAS, Anglija. — Britų karo jėgos sutiko gana stiprų argentiniečių pasipriešinimą, kai pradėjo žygiuoti į Stanley sritį. — ketvirtadienį parlamentui pranešė britų premjerė Margaret Thatcher.

San Carlos srityje britai iškėlė 5,000 kovai pasiruošusių marinių ir gerai apmokytų karių. 2,000 karių britų kariuomenės vadovybė paliko saugoti San Carlos sritį. Ten iškelti dideli karo medžiagos kiekiai, maistas ir kovai reikalingos priemonės. Jie turės daboti, kad argentiniečiai nepabandytų atsimiti San Carlos.

Didesnysis britų dalinys anksčiau ryta išžygiavo keliu, vandančių į Douglas miestelį, esantį gerai į šiaurę nuo San Carlos. Iš Douglas britams teks atsargiai artėti prie Stanley srities, kur yra pats didysis Falkland salų aerodromas ir pats stipriausias argentiniečių apsaugos punktas.

Kita britų karo jėgų dalis iš San Carlos patraukė į pietus. Pirmiausia jie planuoja pasiekti Goose Green aerodromą, kuris kartais yra vadinamas Darwin aerodromu, nes Darwin nuo Goose Green yra netoli. Čia taip pat buvo argentiniečių pasipriešinimas, bet žymiai silpnesnis. Popiet britų kariai praėjo pro Darwiną, patraukė toliau į pietus ir apsupo visą Goose Green aerodromą. Ten taip pat sutik tas pasipriešinimas, bet britai neįtrūkus nuginklavo argentiniečius. Kada bus užimtas Goose Green aerodromas, tai britams bus lengviau gintis, nes galės naudoti lėktuvus. Dabar britų kariams taip pat padeda lakūnai, bet jie gali kilti tikrai iš lėktuvnešių. Kitiems bombonešiams teks atskristi iš Pietų Georgija salos.

BUENOS AIRES, Argentina. — Buenos Aires radijas praneša, kad ketvirtadienio rytą San

Carlos sritį bombardavo Argentiniečių lėktuvai, bet niko nepažeisė apie padarytus nuostolius. (Britai praneša, kad du Argentiniečių lėktuvus pasitiko priešlėktuvinės patrankos. Prie San Carlos jie nepriartėjo, nes bijojo gan taiklių šūvių, sako britų pranešimas.)

Generolas L. Galtieri stebisi prez. Reaganu, kuris nusisuko nuo Argentinos, nors ir pasiuntė jam sveikinimus Argentinos 172 metų nepriklausomybės sukaktis proga. Prezidentas pažymėjo, kad tai yra svarbi nepriklausomybės sukaktis, todėl jis ir nutarė pasveikinti, nežiūrint į kitus naminius reikalus.

Gen. Lami Dozo, Argentinos aviacijos viršininkas, tvirtina, kad saloje argentiniečių padėtis gera. Iškėlimui karių San Carlos srityje mažai tereikia. Britai neužims Argentinos karių laikomąją poziciją. (Gen. Dozo padarė pirmą tokį pareiškimą. Nelaivėn paimti argentiniečiai kitaip galvoja.)

Karinė lenkų valdžia šešis mėnesius pralaidė Lešek Valensą Varšuvos kareivinėse, o ketvirtadienį išvežė į kitą vietą.

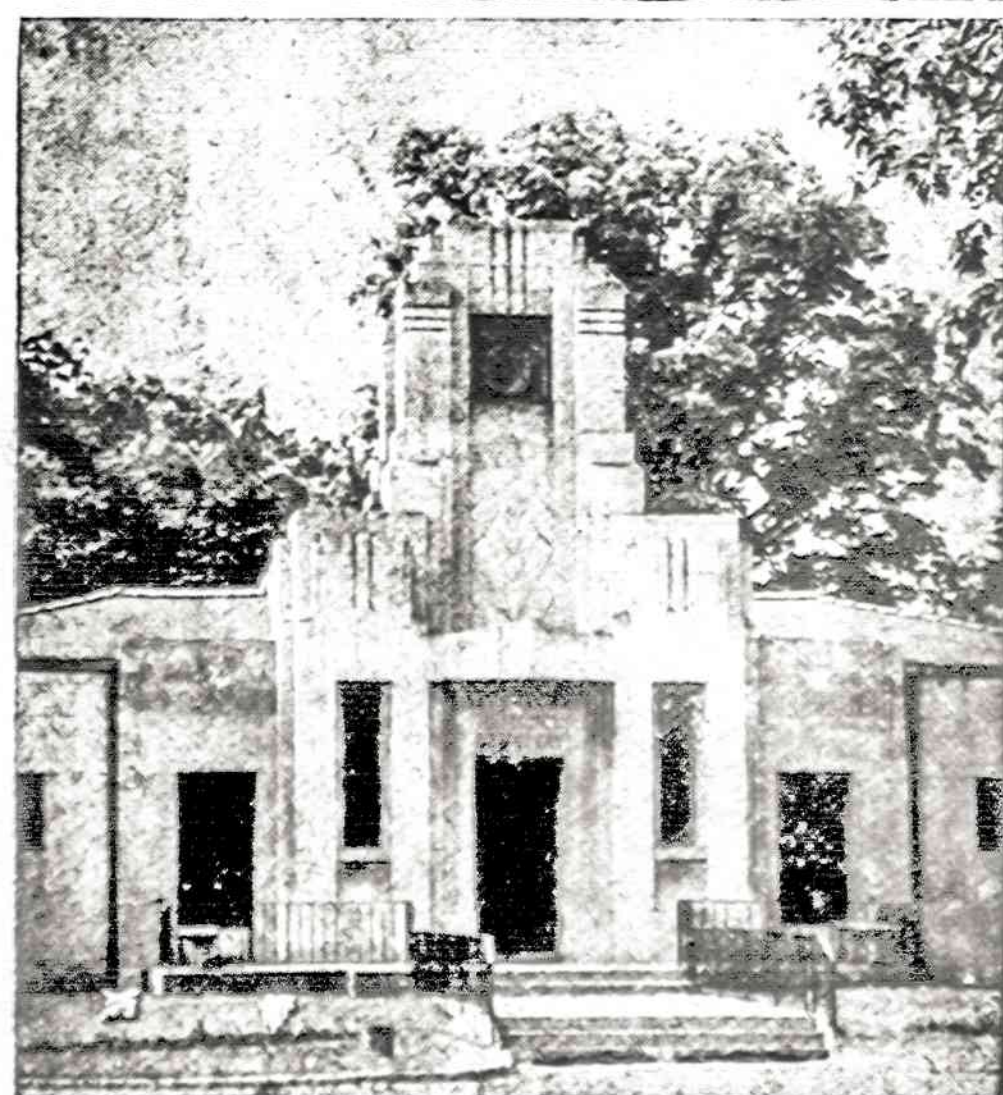
Valensos žmona Danuta nieko nežino, kur jos vyras perkeltas, nes valdžios atstovai vėlot nenurodė.

Texas valstijoje ketvirtadienį labai smarkiai lijo ir užliejo didelius žemės plotus.

Billy Graham tvirtina, kad dabar, po pareiškimų Makvoje, susirenka didesnės minios jo pasiklausyti.

Pirmadienį, gegužės 31 d., viename krašte bus minima Kapų Pucimo Diena. S kantis Naujųjų numeris pasirodys tikrai birželio 2 dieną.

Naujųjų Administracija

Sekmadenį vykime į Lietuvų Tautinės kapinės pagerbti ten palaidotus lietuvius.